

Lähtettäjä: Niilo Aikio [<mailto:niilo.aikio@gmail.com>]

Lähetetty: 17. lokakuuta 2016 11:43

Vastaanottaja: Kirjaamo MMM

Aihe: Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi Tenosopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi, 30.9.216

Maa- ja metsätalousministeriölle

PL 30

000023 Valtioneuvosto

kirjaamo@mmm.fi

Asia: Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi Tenosopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi, 30.9.216

viite: Lausuntopyyntö 30.9.2016, 223482, MMMO23:00/2

Pyydän/Vaadin Maa-Metsätalousministeriötä huomioimaan seuraavaa:

Veromaiden osalta saamelaisten perustuslaillinen oikeusasema, omistusoikeuden subjektina ei muuttunut, vaikka lapinveromaat muutettiin kalastustiloiksi.

Sen oikeusministeriön teettämä tieteellinen tutkimus todistaa, niin kuin myös sen, että saamelaisten oikeusasema kiinteistön omistajana(kiinteistöoikeudellinen oikeusasema) ei muuttunut kalastustiloja (fiskare läge) mukautettaessa kruunun uudistilakäytäntöön.

Kalastustilan mukauttaminen kruunun uudistilakäytäntöön tapahtui laatimalla tilaa koskeva katselmuspöytäkirja, kuten Karnjarga enstaka, 10.9.1860 (liiteet) ja vahvistamalla toimitus

käräjäoikeuden päätöksellä, esim. Karnjarga nybygge, 6.3.1861 (liitteet), jotka toimitukset ovat tutkimuksen perusteella ko. uudistilan osalta todisteita aidosta kiinteistön perustamisesta.

"Uudistilan perustamisessa keskeinen oli katselmus, jossa uudistilan asuinpaikka, pellot, niityt, kalavedet, pyyntimaat ja puunsaanti katsastettiin ja joka vahvistettiin käräjillä.(Oikeusministeriö (2006), Lapinmaan maa- ja vesioikeudet-tutkimus, sivu 6) "lainaus"

Karnjarga tila perustettiin saamelaisten omistamasta kalastustilasta, Karnjarga fiskare läge, toimittamalla

katselmus 10.9.1860, joka vahvistettiin käräjillä 6.3.1861. Kiinteistön omistusoikeus vahvistettiin haltijakiinteinä ”immission”, Karnjarga nybygge, 31.12.1862 (liite).

Epäilemättä haltijakiinne merkitsi oikeusministeriön selvitysmies Juhani Wirilanderin tutkimuksessaan tarkoittamaa omistajanhallintaan rinnastuvaa oikeutta eli omistusoikeutta.

Euroopan neuvoston asiantuntijakomitea haluaa myös selvyyttä saamelaisten perinteisiin maa- ja vesioikeuksiin ja kehottaa huolehtimaan ruotsin kielen elinkelpoisuudesta.

Suomi on jatkanut kansallisten vähemmistöjensä suojelua, mutta lisätyötäkin tarvitaan, sanoo Euroopan neuvoston neuvoa antava komitea.

Saamelaisten kulttuuriset oikeudet ovat parantuneet, ja romanilapsilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet koulutukseen, vähemmistöjen asemaa arvioiva komitea kiittää.

Komitea kuitenkin vaatii tekemään korkealla valtiollisella tasolla päätöksiä saamelaisten identiteetille keskeisistä kysymyksistä, muun muassa maa- ja vesioikeuksista.

Komitea on huolissaan myös ruotsin kielen heikkenevästä asemasta. Suomen säilyttäminen elinkelpoisen kaksikielisenä maana vaatii sitä, että ruotsin kielen näkyvyys yhteiskunnassa varmistetaan, komitea sanoo.

On selvää, ettei vireillä olevaan, kansainväliseen vertailuun perustuvalla selvityksellä voida ratkaista Suomen alkuperäiskansan, saamelaisten maa- ja vesioikeuksia, jotka

perustuvat tuomioistuimissa vahvistettuihin tilojen perustamisasiakirjoihin ja tieteellisellä tutkimuksella todistettuun perinteiseen asumiseen ja maanomistukseen.

Pyydän/vaadin ottamaan huomioon kaikilta osin sen mitä Arvi Hagelin on ottanut esille hänen omassa tekemässään lausunnossa jonka hän on lähettänyt sähköpostilla teille 15.10.2016. Arvi Hagelin kuvaa Ylä-Lapin/ Tenojoen maankäyttöön ja kalastukseen liittyvät asiat jossa veromaasaamelaisten ja heidän perillisten muualla Suomessa asuvien oikeudellista asemaa ei ole huomioitu lainkaan.

Espoossa 17.10.2016

Niilo Aikio, eläkeläinen

Pihlajatie 3a 02270 Espoo

Liitteet:

Karnjarga nybyggen perustamisasiakirja 10.9.1860

Karnjarga nybyggen toimitusasiakirjan vahvistaminen 6.3.1861

Karnjarga nybyggen haltijakiinne asiakirja 31.12.1862

Tiedoksi:

Valtioneuvoston jäsenet

Perustuslakivaliokunnan jäsenet

Maa- ja Metsätalousministeriön jäsenet

--

Terveisin Niilo Aikio

från Finlands närbelägnade stadsdel Torneå samt
 begränsas, åt norr af Tanas elv, åt öster af Sai-
 tila, enftaka nybyggens egor, åt söder af ödes
 fjellar och åt väster af Quadriljanyi och Niu-
 metla nybyggens mark; begränsas med be-
 fästigande af äbyggnaderna och egorne,
 hvilket aflopp på följande följande:

Äbyggnad:

- 1° En boningsbyggnad, bestående af stegen och
 gäspstuga med förstuga emellan, under näf-
 ver och takvedstak, 15 alnar läng, 6 $\frac{1}{4}$ alnar
 bred och 4 $\frac{1}{4}$ alnar hög, utan mellantak, för
 öfrigt i godt stånd.
- 2° En stolpebod af timmer under näfver och
 takvedstak.
- 3° En delo gammal af plankor, under torftak
- 4° En ny ladugårdsbyggnad, bestående af fä-
 hus, färbhus, boskapskök och 2. liden under näf-
 ver och torftak, inrymnande 20 styckens klaf-
 beordna nö samt lika många får.
- 5° Ett torkhus af bräder under torftak.
- 6° En gammal fiskbod af timmer under
 torftak.
- 7° Ett mindre torkhus af bräder under dito.

Akerjord:

finnes tillräckligt för odling af rotfrukter
 invid bolstaden, men besträs liksom ångar-
 ne endast af sandmylla. - Bestämmt matt
 för åker arfjaga bynemännem sig icke bö-
 ra utfatta, såvida något fädeslag i detta
 hårda klimat ej kan trifos, utan måste
 läghetens bestånd hufvudsakligen beräk-
 nas på boskapsköttelen och fisket.

1°
 2°
 3°
 4°
 5°
 6°
 7°
 8°
 9°
 10°
 11°
 12°
 13°
 14°
 15°
 16°
 17°
 18°
 19°
 20°
 21°
 22°
 23°
 24°
 25°
 26°
 27°
 28°
 29°
 30°
 31°
 32°
 33°
 34°
 35°
 36°
 37°
 38°
 39°
 40°
 41°
 42°
 43°
 44°
 45°
 46°
 47°
 48°
 49°
 50°

Q. N. N. 125
1862.

Ark. den 22. Maj 1862.

Utdrag från protokollet
vid lagtima härads
Ting med Utsjöki lapp-
marses tingslag å ting-
staden vid Fyrskar,
den 28. Februari 1861.

S. 6.

Sedan Krona Länsman
Kenofon Nordling, den 10. fjortio-
lidna September, med biträ-
de af gode män, förrättat,
följdenligt behörig föreskrift,
provisionel utfyllning af så-
benämnda Karnjarga Ny-
bygge i Lutskarintylä by,
inlemnade Nordling, som
härvid tillstådeskommit, be-
rörda förrättning, skriftli-
gen författad, till härads
Rättens åtgärd och utlåtan-
de; hvarå föreskriften lästes,
dervid antecknades, att lä-
genheten egde häfda fem
tunneland sexton kappland

utan afgift.

Som: Nordling. —

ångsmärke, med afkastning—
tillhopa af nittio lass, järskildt
uppgifne fisker, dels gemensamt
med andra lägenheter, dels en-
skildt, jemte mullete, mofs-
täkt och skog i samfällighet—
med församlingen; att bygg-
nads och odlings förslag för
lägenheten sig slutade å köft-
nads belopp af två hundra
rubel silfver; samt att fyre-
männen jemväl afgifvit
yttrande om mantalet och
frihets år för lägenheten, af-
venforn arvodes räkning å
fem rubel 36 koppek silfver för
utlysningen.—

Klander emot berörda för-
rättning förekom härvid
icke, innan Härads Rätten
widtog detta

Betänkande:

Jemte det upptagande och
bebyggande af ofranbyskrif.

na Kärnjunga bolstad i Lurke-
vinkylå by, enligt omförmälda
utlysning, tillstyrkes tillika med
femton års helfrist från skatt
omedelbart för åboen, anser här-
sads Rätten lägenheten derefter
ter icke heller böra för mera
sta och skatta, än ett tolfte del
mantal: egande härvid an-
märkning emat beräknade-
fyne arvodet icke sum, samt
Länsmannen Nordling att, i af-
seende å vidare författning
enligt tillgörande i ärendet,
undfå del af detta protokoll
afsagett. Ort och tid som ofvan.
Gee: På härads Rättens vägnar:

J. Pet. Mylander.

iga Regle-
 s i lapp-
 29, beftäm-
 n här tref-
 i lägenheten
 ände af ny-
 med första-
 e; men böra
 råd fördras, för
 me förses med
 nöd med
 råfvades kom.
 — 50. reub.
 nöd
 ion
 af fö-
 is bö.
 2. almas
 ars höjd. 30. "
 bygga
 — 50. "
 elste
 — 70. "
 bel 200. "
 nemannen
 föreflände
 sölingsfkyldig.

het under fiktetsären, beftiger sig till 200. reubel fiftusen,
 och kan utan förighet bör kunna verkställa flert
 arbete för åtminstone 20. reubel samma mycket ärlogan,
 förefås den honom beviljande fiktetsfiktittid till
 tio år. — Hvad åter beträffar den lägenheten
 afstättande, ^{frakt} på fyremännens med affende dera,
 att lägenhetens ångar äro ganska bördiga och
 fiftusenättet jemväl godt förefås olefs beräknan-
 de efter ett åttondebels mantal.

Salunda vara fignadt och befummit; intygar: Ort
 och tid som ofvan.

På fyremännens vägnar:
 Xenofone Nordling.

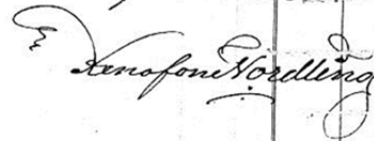
Arvodeträkning:

		Tilfusen	
		reub.	kop.
<u>Undertecknad tillkommer:</u>			
Skjuts ifrån Utjöki kyrka till förrätt-			
ningspället, 12. versf. batväg, hvar med			
flod af Närdiga Kungörelsen för den 3.			
December 1858. beräknas 50. procentis			
förhöjning, eller inalles 3 $\frac{3}{4}$. kop. versfen "	45.		
Bällega, enligt Hens Guvernörens i länet			
den 31. December 1851. fastställda taxa			
à 2. kop versfen		6.	
Frakttamende för 2. rese och 12. förrätt-	2.		2. 51.
ningsdag, à 1. reub.			
<u>Nämndemannen Anders Hojman</u>			
<u>tillkommer:</u>			
Skjuts för samma vägalängd, som under-			
tecknad		45.	
Bällega, likaså		6.	
Frakttamende för lika tidspellan à 50k.	1.		1. 51.
Transport		4.	2.

	Transport	4.	2.
Påtra Nämndemannen Josef Luchkari			
<u>tillkommer:</u>			
Skjuts från depts hemväg till förrättnings-			
stället & vagn, à 3 $\frac{1}{2}$ kop.		"	30.
Bällega à 2 kop.		"	4.
Fraktamente för lika tidprillan med för			
regående, à 50 kop.		1.	34.

Summa 5. 36.

Utsjöki, den 11. September 1860.

 Xenofoni Nordling

1337
N° 1437

P. J. J. J.
W. B. C.

Guvernörens öfver Uleåborgs län utslag, i anledning af
Carl Johan Lagerstedt Hans Carlsson Svartz
görens och Uleåborgs län
gjorda ansökning om stadfästelse och immission uti *Karnijärvi*
Karnijärvi Nybygge i *Luhkari* by, *Pelljoki*
ni socken och *Syysmäen* härad,
Gifvet å Landkontoret i Uleåborg, den 31 December 1862.

S. D.
Litt. N^o N° 123.
1862.

Handlingarne i målet utvisa, att sedan *Kronofogden Hans*
Jou Nordling efter erhållit förordnande utsynat egor för ett blifvande
nybygge, samt det deröfver upprättade Instrumentet sedermera vid Härads rätten undergått
granskning har *Carl Johan Lagerstedt Hans Carlsson Svartz*
anmält sig att få upptaga nybygget, samt i sådant afseende ingifvit icke allenast
nedannämnde åbos borgen utan ock *Karnijärvi i Uleåborgs län*
lagd den 28 Januari 1861 under § 6 förda protocoll, samt ett sålydande
syne instrument

[Signature]
[Signature]
K. J. J.
Hellman

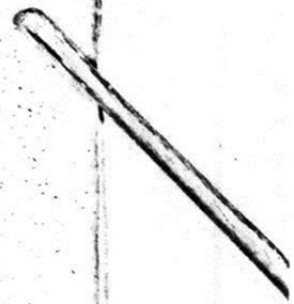
Litt: *Karnijärvi*

Och har såväl läne landmätaren som kronofogden dem affordrade utlåtanden afgifvit, allt
på sätt af den härstades förvarade akten närmare inbemas kan.

Detta mål har *Jou* till pröfning förehåft,
och som emot sökan *Jou* ifrågavarande ansökning icke något klander föresports,
samt sökan *Jou* för åbos skyldigheternas fullgörande ställt behörigen verifierad
borgen, ingången den 29 April 1860 af *Laga utslag i Uleåborgs län*
med David Carlsson Svartz och Johan Fredriksson
Byggnads förordnande alltså och då såväl härads rätten som läne landmätaren, föreslagit *Jou* års frihet
för nybyggets iståndsättande, pröfvar *Jou*

skäligt till sökan *Jou* begäran bifalla, till följd hvaraf ifrågavarande nybygges
lügenhet varder under namn af *Karnijärvi i Luhkari*
by *Pelljoki* socken och *Syysmäen* härad, härigenom
stadfästad till anläggning med derå fastställt *ett halft till del*
provisionelt mantal hvar till nybygget kommer att i jordeboken antecknas, likväl med förbe-
håll af framdeles skeende reglering af egorne enligt kejsrerliga brefvet af den 3 December
1858, i händelse sådant anses nödigt, samt att någon annans tilläfventyre egande bättre
rätt härigenom icke förnärmas; och kommer sökan *Jou* så snart detta utslag vunnit
laga kraft, med immissions bref förses, i hvilket afseende sökan *Jou* eg *Jou* ansöknin-
gen i laga tid fullfölja.

Till upparbetande och iståndsättande af detta nybygge anslås med stöd af Hans
kejsrerliga Majestäts nådiga förordning af den 45 Maji 1848, och i öfverensstämmelse med
hvad Härads rätten och läne landmätaren tillstyrkt *Jou* års frihet från utgörandet
af alla utskylder och oners af hvad namn och beskaffenhet de vara må, dock att halva

grund räntan och personella utskylderna erlägges för de *fyra* sista åren, efter hvilka förlopp skatt och ränta ifrån och med 1877 års början utgöres.

Emot dessa förmoners åtnjutande åligger det åbo *en* att å nybyggets upp-
betande och istandsättande hvarmed inom två år skall påbörjas och dermed oafbrutet fort-
sättas, använda all möjlig flit och drift, så att detsamma vid frihetstidens utgång befinnes i
sådant skick, att utskylder och onera derifrån kunna oakortadt utgöras, öfver fullgörandet
hvaraf, kronofogden och länsmannen i orten böra nogran vård och tillsyn hålla, samt om
försummelse förmärkes, derom hit inberätta. Åliggande det jemväl sökan *en* att
till kronofogden i orten lemna styrkt afskrift af detta utslag i afseende å nybyggets anteck-
nande i jordeboken.

Den med detta Utslag missnöjde eger att deri uti underdånighet söka ändring
hos Hans kejsrerliga Majestät medelst skriftliga besvär, hvilka jemte alla deri åberopade
handlingar skola inom *två veckor* 120 dagar efter delfäendet häraf inlemnas till
Registrators kontoret i Ekonomie departementet af kejsrerliga Senaten för Finland, derest
talan i saken bevaras vill. Ort och tid förutskrefna.

J. Alfthan

Alfthan

N

Handl

nys

nyby

grans

—

neda

tack

syne

Och

på

och

sax

bor

7

4

all

för

sk

la

by

st

p

h

i

r

l

Ångar:

Formia samt
af Laiti
af öde
i och Nieu
med be-
garne.

5 fleg
under näp
1/4 alnar
tak, för

rafuer och

der torftak
nde af fö-
cunder näp-
ken klaf-
tak.

under
under dito.

rubiter
en ångar
It matt
i icke bö-
i detta
smått
en beräk-

	Storlek i famnars	Afskaffning	
		för mått Cap.	för mått Cap.
1 ^o Klemgårdet, omkring holtsta- den, 141. famnars långt och 58. famnars bredt, väder härd vall	1. 24.	30.	40.
2 ^o Waislegki, 1 1/2 mil öfter om bot- staden, inåt fjellen, väder mofhi	1. 26.	6.	6.
3 ^o Wiergawedji, en mil föder om botstaden längs Wierquej elfs flä- der	1. 30.	2.	6.
Summa	5. 16.	38.	52.
<u>Fiskevatten:</u>			
Karnjargneorri patuställe, gemensamt med Laiti- la och Quabniljajri nybygggen.			
Karnjarggoika pata gemensamt med Laitila nybygggen.			
Qvarfjwadnit och Karnjargfuolooaciri patuställen samt Wierquejawi holtställe, i Tana elf samit Wairluobal fjellträsk, till enpidot fiske.			
Skullbete, mofstågt samit timmer och brän- stefkog, ansägs fyremännem sig icke böra för- skildt tillfyna lägenheten, hells Herra Guvernö- ren öfver länet genom höglördad tillfag af den 15. fjfvlidne Mars, rörande egors och fiskevattens utfyuande för Kyrkoherdebolit härstädes, för- ordnat det skogsegorne och betesmarkerne, skola likafom hitintills förblifva gemensamma för hela församlingen sålänge och intill dess de- samma genom ordentlig ego affattning, skattläggning och delning determi- neras.			

Byggnads och odlings-

förslag:

Af de i 14. punkten uti Nådiga Regle-
mentet för dem som bygga och bo i lapp-
land, gifvet den 24. November 1749, bestäm-
da laga hus, anfägs fyremännren här terf-
vas:

1mo En böningsbyggnad, hvar till de ä lägenheten
nu befintliga koningskupan, bestående af ny-
ligen uppförd stuga och gäststuga med första-
ga emellan anfägs vara passande; men böra
dock under frättefrihetsåren: brädfodras, för-
ses med mellantak och för eldstäderna fördes med
jernspjell samt stuguspisen jemväl med
bakugn, hvilka reparationer pröfvades kom-
ma att kosta _____ 50. red.

2° Stolpeboden aftimmer, anfägs jemväl
vara lämplig och ej tillfva någon
reparation under frätteåren _____

3° Ladugårdsbyggnaden, bestående af fä-
hus, färbus och 2re lider, anfägs bö-
ra tillbyggas en foderlada af 2 alnar
längd och lika bredd samt 3. almars höjd. 30. "

Wäggnad anfägs nybyggaren böra bygga
för _____ 50. "

Rödfrings, gödnings och torknings arteite
ä ångarne för _____ 70. "

Summa R. rebeel 200. "

Efter antecknandet hvaraf fyremännren
ofuerlade till följande ödmjukta
Betänkande:

Som den nybyggaren enligt förestående
förslag äläggande byggnads och odlingsförelj.

OULUN
MAAKUNTA-ARKISTO

5.2.2013

AL/2101/07.01.03.04.04/2013

Niilo Aikio
Pihlajatie 3a
02270 ESPOO

Tilauksenne sähköpostitse 29.1.2013

JÄLJENNETILAUKSENNE

Oulun maakunta-arkisto lähettää ohessa tilaamanne jäljenteet. Lasku toimitetaan jälkikäteen postitse.

Ystävällisin terveisin

Ylitarkastaja

Kaisu Kynkäänniemi

OULUN
MAAKUNTA-ARKISTO

12.10.2016 AL/20410/07.01.03.04.02/2016

Niilo Aikio
Pihlajatie 39

02270 ESPOO

Til. 10.10.2016

JÄLJENNETILAUS

Oulun maakunta-arkisto lähettää ohessa tilaamanne jäljenteen.
Lasku lähetetään jälkikäteen postissa.

Ystävällisin terveisin

Oulun maakunta-arkiston jäljennepalvelu

Oulun maakunta-arkisto

Arkistokatu 6
90100 OULU

Puh. Tel. 029 533 7230
Fax (08) 556 1039

kirjaamo@arkisto.fi
www.arkisto.fi